

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v dijaškem
seminišču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamezne ilste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Račun

kat. tisk. društva za l. 1878.

I. Dohodki:

1. Ostanek premoženja v letu 1877 . . . fl.	1179.81
2. Naročnina za „Slov. Gosp.“ v l. 1877 za l. 1878. vplačana „	59.10
3. Doneski deležnikov tisk. društva . . . „	800.50
4. Naročnina „Slov. Gosp.“ „	4737.50
5. Inserati „	370.12
6. Listi „Slov. Gosp.“ posebej prodani „	100.18
skupaj: . . . fl.	7247.21

II. Stroški.

1. Tisk, priloge, napisi, koleki in ekspedi- cija „Slov. Gospodarja“ fl.	3456.99
2. Marke za razpošiljanje „	911.50
3. Plačilo uredništva in opravništva . . . „	700.49
4. Časopisi (prištetih je gld. 20.70 kot naročnina za l. 1879.) „	74.45
5. Listnice, papir, poštnina za denar . . . „	66.02
6. Dohodnina z dokladami „	9.92
7. Razne stvari „	19.70
8. Naročnina za l. 1879 v l. 1878. za- računjena „	78.85
skupaj: . . . fl.	5317.92

Ako se od dohodkov fl. 7247.21
odšteje stroškov „ 5317.92

še ostane koncem l. 1878. premoženja: fl. 1929.29

Od teh 1929.29 fl. je naloženih:

- a) za kavcijo . . fl. 1077.91
- b) v hranilnici . fl. 800.—

ostane torej še v blagajnici gotovih fl. 51.38

V MARIBORU dne 12. prosinca 1879.

France Hirti,

denarničar kat. tiskov. društva.

**Govor slovenskega državnega poslanca
dr. Vošnjaka v državnem zboru dne 31. marca.**

(Po stenografičnem zapisniku.)

II. V novejšem času nobeden narod v državi nij tako težkih žrtev prinesel v korist cesarstvu kot slovenski, ker v nobenej deželi mobilizovanje nij bilo tako občno, nego na Kranjskem in Spodnjem Štajerskem. Po približnej cenitvi je bilo, malo računjeno, čez 30.000 mož slovenske narodnosti k orožju poklicanih, mej temi mnogo očetov, tako, da pri največjši požrtvovalnosti prebivalstva nij bilo mogoče skrbeti za te mnoge rod-bine, ki nijso imele rejnika. Še zdaj se zadržuje veliko število rezervnikov v Bosni in Hercegovini, očitno, da v veliko škodo njihovim zadevam doma. Kdor zahteva takih žrtv, krvavih in denarnih, od tega more se vsaj pričakovati, da onim, ki donašajo te žrtve, ne bode kratil njih pravice ter jim vsaj to pustil, kar morejo brezdvomno kot avstrijski državljani zahtevati, namreč rabljenje svojega jezika v šoli in uradu. Žalibog, da je stalo na čelu vladi doslej ministerstvo, ki nikoli nij delalo avstrijske, nego delalo vedno le strankarsko politiko, ki se nij nikdar trudila narodna protivja poprijateljiti, nego nja celó poostrila, ter tako gojila boj vseh zoper vse.

Ako zdaj premišljam narodno-gospodarstveno delovanje ustavoverne stranke, tako se pokaže nič menj žalostna podoba tu, nego na političnem in narodnem polju. Ker je vlada ob svojem času, da bi sleparstvo s „chabrusom“ prikrila, v kar se je celó sodnistvo zlorabilo, dala na milijone davkovskih goldinarjev razdeliti v podporo na pol faliranim železniškim podjetjem in goljuživim bankam, postavila je ona temelj za vedno večji primankljev v državnem gospodarstvu in zakrivila, da se je od leta do leta denarno stanje državi shujšavalo; namesto da bi se na znižanje državnih stroškov delalo, misli in dela naše finančno vodstvo le na to, kako da bi se uže itak izsušenim davkoplačevalcem mogel še zadnji krajcar vzeti iz žepa, ako pa tega več nij,

pa finančni urad rubi in zapravlja njih obleko, govedo in koncem še vse njih pobišje. (Dobro! na desnej.) Ali so res tako slepi, da ne vidijo nevarnih posledic, ki morajo državi in človeški družbi vzrasti iz takšnega postopanja finančne uprave? Je-li to tako nepomenljiva stvar, ako se na tisoče preje neodvisnih kmetiskih rodbin pahne v nemanjstvo? Gospoda moja! Po vsej pravici straši kužno razširjevanje lihve, odkar se je zakon zoper oderuštvo odpravil, ter se hoče temu pomagati. Te pijavke naroda kažó lehkó na naše finančno vodstvo, ki je zahtevalo za najmanjše zaostale davkovske dolgove od 2 do 5 krajcarjev kazni, po 5 novcev vsak dan prvega tedna, po 10 novcev vsak dan drugega tedna; naj preračuna kdo znesek teh obrestij in poskusi tajiti, da takšno finančno gospodarstvo nam mora na vsak način dovesti k poginu vse prebivalstvo.

Našim državnikom na čelu manjka le prečesto praktičnega pogleda in izpoznanja razmer, kakoršne so v resnici, a ne kakoršne si jih slikajo pri zeleni mizi. Zato je toliko naredeb, ki so v praksi pravim potrebam narodovim nasprotne, zato v obče prehitrenje v zakonodaji in osobito slepo posnemanje vsega, kar se je v sosednji Pruski sklenilo, kar se pak morda tudi tam nij utrdilo, a je naša vlada uvela, kakor da bi se morali mi prej ko mogoče v Prusiji utopiti. (Dobro! Dobro! na desnej.) Najmlajši takšen iz Pruske vzeti zavod so glasoviti davkovski iztirjevalci (Steuer-Exekutoren), katere so oblekli celo v prusko uniformo, tako, da Prus, ako v naših planinah vidi te rdeče kapice, mora se čudno čutiti domačega pri nas. Ako sem trdil, gospoda moja, da sta vlada in državno zastopstvo ustvarila take zakone, ki ne morejo ne samo splošne blagosti pospeševati, nego so narodno gospodarsko stanje naravnost shujšali, potem mi je pokazati le na to, da je ustavoverna stranka odpravila zakone zoper oderuštvo, da je dala svobodo odvetništva, uvela obligatno osemletno šolsko dolžnost na kmetih, odstranila politično dovoljenje za močitev in upeljala objektivno postopanje v tiskovnem zakonu.

Na drugej strani je pa ustavoverna stranka mnogo pregrešila z zanemarjenjem, ker nij tako potrebnega urejenja davkovskega sistema, zboljšanja obrtskega zakona, oziroma odstranitve brez-pogojne obrtske svobode, postave o gozdarstvu, — izvrstno praktičnih vprašanj — reševala ob času, ko je bila na krmilu. Mi imamo tedaj popolnem prav, ako zavračamo odgovornost o notranjem državopravnem prepiru in o slabem narodnogospodarskem stanju na ustavoverno stranko. Ta je vse zakrivila. Od leta 1861 ima ustavoverna stranka večino v zastopništvih, ter je imela mej vsem tem časom vlado v rokah; to je doba 18 let, v katerej bi ona mogla uže kaj vrlega uvesti. Ali ustavoverna stranka, dokler je bila

složna, jemislila samo na ukrepljenje svojega strankarskega stališča, zakrivila slabost Avstrije napram Ogerskej, posebno pri nagodbenih obravnavah, ter je tako tostranskej državnej polovici 5 do 6 milijonov bremena več naložila. Mi moramo z delovanjem ustavoverne stranke močno oškodovanemu prebivalstvu prepustiti, ali bode pri bodočih volitvah hotelo osodo svojo dejati še drugih 6 let v rokó óne stranke, koje pogubonosno delovanje v letih njenega gospodarjenja je državo in narode tako rekoč dovelo na rob prepada. (Dobro! Dobro! na desnej.)

Gospodarske stvari.

Različen uspeh ovsene in koruzne krme pri konjih.

M. Te poizvedbe so tudi za naše kmete konjerejce jako zanimive, zato jih hočemo tukaj tudi njim podati, da bodo znali, kako in kaj v ti zadevi. C. k. državno vojno ministerstvo je zaukazalo, da bi različen uspeh ovsene in koruzne krme pri konjih zvedilo, o ti reči od začetka julija do konca decembra leta 1876 pri kavaleriji, artileriji in vozotajstvu razne razdelke konjev s koruzo namesto z ovsom krmiti in sicer tako da se je del krme, ki je prej iz ovsas obstajal, s koruzo nadomestil. Pri ti reči se je gledalo posebno na to, da so se oddelki konjev, ki so bili na raznih krajih, v kolikor mogoče različnih službenih in vremenskih razmerah s koruzo krmili. V povedanem času se je 4000 ježnih in 1200 vprežnih konj s koruzo namesto z ovsom krmilo. Poročilo, ki ga je vojno ministerstvo o vseh teh poskušnjah in poizvedbah na svetlo dalo, podaja sledeče zanimive resnice:

1. Brž ko so konji prvo nevoljo do nove krme koruze namesto ovsas premagali, so jo potem večidel ravno tako radi zobali ko poprej oves. Ker iz prva konji niso vse jim na enkrat položene koruze povžili, so nekoliko shujšali, ali kmalo so se sopeset popravili, čim bolj so se nove krme privadili. V 3—4 tednih so bili tako rejeni ko poprej pri ovsu.

2. Koruzo so konji večidel tudi takrat dobro prebavili, kedar se jim je celo nezdobljeno zrnje in tudi ne namočeno polagalo. Le pri starejših živinčetih, ki pa tudi ovsas niso mogla več do dobra prežvekat, so se našla cela zrna v blatu.

3. Ako se konjem oves in koruza med seboj pomešana in ne zdrobljena polagata, se je pokazalo, da so konji vsaj v prvem času oves manj drobno razžvekali in ga je šlo nekaj celega od njih. Še le pozneje, ko so se bili konji koruze privadili, je ta napaka ponehala. Ker je oves manj lahko prebavljiv vsled slabejšega prežvekanja in ker se je tako konju bistven del živeža odtegnil, se mora koruza pred polaganjem ali zdrobiti ali pa vsaj iz prva posebej od ovsas položiti. Še boljše je pa, če se oves in koruza posebej o raznih časih n. p.

zjutra samo oves, o poldne samo koruza in zvečer zopet samo oves položi.

4. Konji, katerim se je dalj časa koruza polagala, so postali večidel bolj rejeni od onih, katerim se je oves polagal. Vidi se to na gladki, svitli dlaki, okroglem truplu in tudi na večji teži takih konj. Še le če morajo s koruzo krmljeni konji več in bolj težko delati, prej shujšajo, ko oni, ki se z ovsom krmijo. Oni konji, ki imajo manj dela in to le bolj vsakdanjih lahkih opravil, postanejo posebno mastni in zato mora koruza konjem posebno redivna hrana biti.

5. Zdravje onih konj, katerim se koruza polaga, je skoz in skoz prav ugodno in dobro.

6. S koruzo krmljeni konji so manj živahni od onih, ki se z ovsom krmijo. Taki konji so leni, medli, manj čili, imajo manj veselje do tekanja in po večem trudu in naporu prej opešajo. Vendar pa, ko se jim zopet sam oves polaga, te prikazni kmalo minejo.

7. S koruzo krmljeni konji so manj sposobni do težkega in dolgotrajnega dela, kakor pa oni, ki se z ovsom krmijo. Izmed vseh poročil se jih je 22, več ko tretjina vseh vkup, določeno do tje izjavilo, da je delavna sposobnost konj koruznjakov manjša. Pa tudi velik del onih, ki pravijo, da imajo konji koruznjaki isto delavno sposobnost, ko konji ovsenjaki, naznanjajo, da so poslednji živahnejši, da ne opešajo tako naglo pa se tudi manj potijo, in da se jim je delavna sposobnost zmanjšala, ko so se začeli s koruzo krmiti. To se sicer nanaša le bolj na močnost v delu. Le jedno poročilo poroča, da so s koruzo krmljeni konji pri nekem težavnem delu popolnoma odrekli.

8. Dolgost časa, med katerim se od ovska k koruzi prehaja, je brez posebne uplive. V južnih krajih našega cesarstva so glasovi za koruzo ko konjsko krmo sploh bolj ugodni kakor po severnih, kar se pa posebno iz tega da razumeti, da se tam konji že od nekaj brez škode navadno s koruzo krmijo. Druge napake to krmljenje nima, kakor to, da se konji s koruzo krmljeni nekoliko bolj potijo od onih z ovsom krmljenih. Tudi vozne družbe v Berolinu, Londonu in Parizu že delj časa svoje uprežne konje brez škode s koruzo krmijo. Dunajska vožna družba je sicer poskusila svoje konje tudi s koruzo krmiti in je dosti boljši kup s to konjsko krmo izhajala, ko pa z ovsom, vendar pa je pozneje koruzo zopet opustila in začela zopet konjem oves pokladati, ker so se po koruzi preveč potili.

Vse te skušnje so pa pokazale, da je koruza za težke dobro rejene konje, ki vedno enakomerno če tudi težko vozijo, dobra in priporoče vredna krma.

Dobra spomladanska salata in kako si jo prirediti.

M. Brž ko v prvi spomladi travniki in njive kopne postanejo, hodijo ženske in otroci pogosto

po njih in iščejo iz krtincev in drugih prstnih kupov v njih poganjajoče perje zuane regrati, ki jo potem izrezujejo in ali za se porabijo ali pa in to še bolj pogosto na trg nosijo in tam prodavajo. Ljudje to salato radi kupujejo, ker je zdrava, kri čisteča, okusna in tudi še dosti dober kup. Pa dosti prestejše, boljši kup in nježnejšega okusa si moremo to salato priskrbeti, ako si jo sami priredimo, kar se tako-le zgoditi more. Poseje se seme precej gosto meseca aprila in majnika v globokoprstno prej dobro pognojeno zemljo, se z grabljami močno pritisne in iz prva dobro zaliva, da se prime in močno zaraste.

Poleti se rastline jeden ali dvakrat pokosijo ali posrpajo, meseca septembra pa se s 10 centimetrov debelo prsteno plastjo pokrijejo, tako vendar, da srce vsaki rastlini prosto ostane. Brž ko rastline gnati in rasti začno, se še več prsti nasuje in ko začne zmrzovati se vse vkup primerno debelo z listjem ali kratkim gnojem pokrije. Na tak način moremo skozi celo zimo regratove salate imeti. V drugih deželah zlasti na Belgijskem si pa v isti namen debelokoreninasto cikorijo tako redijo. Seme se konec majnika ali junija po vrsti 20 centimetrov vsaksebi poseje. Ko se pregosto rastoče posamezne rastline popipljejo, se pušča med posameznimi rastlinami prostor po 20 centimetrov velik, da do jeseni prav močne korenine pognati more. Konec oktobra ali tudi pozneje se na vrtu tam, kjer je najbolj suha prst izkoplje jarek ali graba pol metra globoka, 1.20 metra široka in po potrebi dolga. Ta graba se potem z vejevjem in tanko kamneno plastjo izloži, na kar se blizu 10 centimetrov debela plast prsti na njo nasuje. V to prst se potem korenine blizu 3 centimetre vsak sebi po koncu potaknejo. Ko so korenine posajene, se prostori med njimi še s prstjo rahlo popolnoma nasujejo in potem se vse vkup tako pokrije, da je tako visoko, kakor druga zemlja okoli. Da se salata more dobiti, pokrije se ovi del nasada ali grabe, ki bi imel najprej solato dajati po vremenu ali rastni moči rastlin na 60 centimetrov ali 1 meter globoko s toplim konjskim gnojem. V 4 tednih dajejo korenine salato za porezanje godno. Da se more do nje, odpravi se konjski gnoj, perje noter do vrata poreže in pokrivalna odeja zopet na nasad pokrije. Greda se po potrebi po času cela z gnojem pokrije, da je mogoče vsaki čas solato imeti. Perje je tudi za prikuho dobro. Skuha se in v beli pomočki na mizo postavi. Opomeniti se slednjič še mora, da je treba rastlinam, predno se posadó, pet centimetrov nad vratom perje porezati in ravno tako tudi korenine prikrajšati, da so vse rastline jednako dolge. To ste dve bistveni zahtevi, ki se ne smete opustiti.

M. Papir iz gutaperhe daje pripravne obeze za požlahtnovanje sadnih dreves. Marsikteremu naših sadjerejcev je morda še neznano, da daje

papir iz gutaperhe dobre obeze za požlahtnovanje sadunosnih dreves. Ta papir je, kakor se pripoveduje, boljši in ročniši, kakor vse druge do zdaj znane sorte raznih obez. Prva dobra lastnost tega papirja je ta, da je dober kup in pa da gre delo s to obezo hitro izpod rok. Vse drugo pa presega prožljivost tega vezila, kar poznejše snemanje vezi nepotrebno dela, ker če požlahtnjeno deblo tudi debelejšje vzraste, obeza ni na potu, ker je ravno cela snov prožljiva, t. j. da sama ob sebi poenjuje. Slednjič pa celo sama odpade. Ta papir je prezoren, kar ga prav pripravnega dela za požlahtnovanje, ker se skoz obezo vidi in spozna, če se kde kaj pri čepiču in debelu prav ne ujema, da se zopet lahko popraviti more, kar je skaznega. Tako se marsikteri škodi izogne. Ta papir se po vseh štacunah, v katerih se roba z gutaperho prodaja, dobiva. Kupuje se po metru. Za požlahtnovanje se jemlje navadno le najslabejša sorta. Cel meter se razreže s škarjami na štiri dele in iz teh delov se potem 7 milimetrov široke obeze s prsti odtrgajo pa le po dolgi plati, po široki plati odtrgane obeze ne veljajo, ker se preveč raztegnejo in prelahko pretrgajo. Rabijo se ti trakovi, kakor oni iz papirja narezani in z voskom pomazani traki. Obezuje se tako, da gornji del vedno spodnji nekoliko pokriva, tako, da se pristop zraka popolnoma zabrani, kar je poglavitni namen vsake obeze. Dobiva se ta papir med drugimi tudi v Gradcu pri trgovcu Avgustu Sattlerju po 80 kr. meter, iz kterega se da okoli 400 obez narediti. Gotovo je reč poskuša vredna. Gosp. trgovec Berdajs v Mariboru bi ga gotovo tudi oskrbel.

Soja ali novi azijski bob nekateri preveč hvalijo. Rôdovitna res je in našim krajem ngaja najbolj rumena soja. Ali slama je pusta. Živina nje ne ljubi. Soja se nerada kuha in jed ni nič kaj prijetna. Domačega fažola razne sorte so mnogo boljše. Vendar da onim postrežemo, ki hočejo ž njo letos poskusiti, bodi sledeče rečeno! Soja stori povsod tam, kder vinska trta rodi in še kuruza zori. Najljubša njej je globoko vzhajljana, prstena, peščena ilovica. Nove pognovitve ne trpi, tudi senčnata lega njej škodi. Potrebuje namreč veliko svetlobe, solnea. Zato ne gre, da bi njo zmes sadili med kuruza ali trsove. Ona hoče na njivi sama biti. Seje se začetka majnika, ko je zemlja uže dovolj razgreta. Prerana sejatev ne kaže. Posejati je treba po 2 zrna skup, vendar če obadva poženeta, se mora ena rastlinica izpati. Pregosto sejati se ne sme. Na 1 □metru se naj pustijo le po 4 rastline. Sadijo se torej po 25—50 centn. vsaksebi. Semena na jeden hektar gre 20—50 kilo in gospodar zamore pričakovati 70—200terega pridelka.

„Novice in Steir. Landbote“.

Kuruzni črv zatreti morejo kmetovalci ravno sedaj, ko se zemljišča, na katerih je lani kuruza

rastla, za druge pridelke pripravljajo. Črv tiči sedaj s svojo zalego v kuruznih kocenih. Te je treba pobrati in sežgati!

Vrtnarsko društvo Graško pripravlja veliko in zanimivo razstavo v cesarskej palači v Gradcu. Razstava bo odprta od 1—4. maja.

Sejmovi na Štajerskem. 28. aprila Cerkev-njak št. lenart. okraja, Središče, sv. Jakob v Dolu; 30. aprila Sevnica, 1. maja sv. Barbara v Halo-zah, Celje, Ljubno, sv. Trojica v Slov. goricah, Gradec (Lagergasse), Hajdina, Muta, Lipnica, Mooskirchen, Verače, Radgone, Veržej, Velenje, 3. maja Podsreda, Loka, sv. Križ na Murskem polji, Selnica ob Dravi, Ptujška gora.

Sejmovi na Koroškem. 1. maja Saksenburg, Kapla, Freže, Renveg; 3. maja sv. Andraž; 5. maja Črna, Drauberg zgornji, Labod, Podklošter, Trg; 12. maja Doberla ves.

Dopisi.

Iz Babinec pri Ljutomeru. (Nadaljevalni kmetški poduk.) Deželni šolski svet je 22. nov. 1876. zaukazal ustanovo kmetijske nadaljevalne šole v Ljutomeru. Skrb prevzel je vrli učitelj g. Gabrijel Postružnik ter je faute podučeval v vseh gospodarskih vednostih, ki so potrebne v vsakem oziru. Kaj takega se ne sme grajati in zametavati, posebno zdaj ne, ko je začel biti kmetovalec, ali vsaki poljedelec, od vsake strani stiskan zastran plačila. Ako se pa od poljedelca tirja zmirom več in več, naj se tudi skrbi za to, da se gospodarjem pokaže pot in ponudijo pripomočki, da si po lastnih okoliščinah zamorejo pripraviti kak dobitok, ali pa se vsaj umakniti ovači neizogibljevemu kantu in propadu. Imamo sicer že veliko knjig, spisanih in pripravljenih za branje, za marljivo učenje; tudi se slišijo sem ter tje kaki govori o gospodarstvu. Ali to navadno ostane brez zdatnega uspeha. Znano je, da ni vsaka reč za vsaki kraj; tudi nikdo ne bo tajil, da se mnogo-krat priporoča kmetu kaj takega, česar mu pri naj boljšej volji ni mogoče dognati. Slabejši kmetovalec iz malega ne more veliko stvariti; prisiljen je ravnati le tako, kakor je prepričan, da s težkim trudom pridobljenega semena ne potrat. Le premožnejšim je mogoče napravljati posebne skušnje. To nalogo imajo zlasti gospodarske šole, kterim primankljej zalagajo davkoplačilci. Šole posnemajo društva. Posamezniki pa z mirno dušo lahko novo opravilo začnejo še le takrat, ko se je ta ali ona poskušnja v dotičnem kraju dobro obnesla. Komur pripuščajo sredstva (pripomočki), naj poskusi vsakojako; kar se potem spozna za dobro, tega se bodo revnejši gotovo poprijeli brez premišljevanja, ako nečejo biti sovražniki sami sebi. Posebno hvalevredna je taka šola, v kterej se mladi svet

pripravlja za dobre gospodarje. Velezaslužni in neutrudljivi g. Postružnik je podučeval fante od 12—26 leta v prav lepej slovenščini in razumljivej ter prijaznej besedi. Vpisanih je bilo 113 učencev in tem vsem je g. učitelj za svoje denarje papir in svinčnike delil. Navadno pa jih je vsako nedeljo poslušalo okoli 80, ker so nekteri iz raznih vzrokov izostajali. Ako se je pred nekterimi leti denarnim mogotcem pomagalo z 120 milijoni, ki so jih priskrbeli kmetski žuli, tedaj se brez dvombe naj tirja, da se vlada tudi nekoliko ozré na stiskanega kmetovalca. Morebiti, da ustrezem, če tukaj gradivo predmetov podam, ki so se nam razlagali od 8. dec. l. l. do 30. marca t. l. Naj torej skratka navedem glavne točke, kakor sem si jih pobilježil ali popisal po nedeljskem redu. To pa naj bi pogledali in brali tisti, ki pravijo: „orati znam, živini pokladati tudi, . . . kaj bom pa hodil poslušat?“ Mar otrok, ki pozna črke, umé tudi že gladko brati? Tudi čitajoče občinstvo naj izvé o rečeh, o kterih nas je skušeni gospod uril med šolskimi stenami.

Prva nedelja. Pismu prijatelju, razni govori. Druga nedelja. Navod k pobožnemu zadržanju. O dolžnosti Boga ljubiti in častiti. Kaka mora biti priprava in kedaj, kdor hoče poslopja zidati, stavljenje poslopja za ljudi, živino in druge potrebe, in na kakih prostorih? O zavarovanju poslopij. Upliv podnebja na rastlinsko življenje; deli rastlin, zrak, upliv svetlobe, toplote itd. na rastlinsko življenje. Tretja nedelja. O človeku in človeškem rodu. Krščanska dolžnost bližnjega ljubiti. Krščanska dolžnost samega sebe spoštovati. Veljava človeškega življenja. Človek v zvezi z ljudmi. Potem o različnih vrstah prsti: ilovnata, apnena, laporna, črna, kamenita, močvirna zemlja. Četrta nedelja. Krščanska ljubezen mati prave edinosti. Krščanske priljudnosti in lepega zadržanja velika vrednost; pravega spoštovanja in lepega zadržanja nas le sv. vera uči. Potem o kravorejstvu. Kake krave so najboljše za pleme, njih lastnosti pri dojenju in pogubi mleka, in kteri so uzroki. Kaki voli so za hribe in kaki za ravnine? Naposled o novej meri in vagi. Meterska mera. Pomnoževanje in plojenje rastlin. (Konec prih.)

Iz Konjic. 22. apr. (Slovensk župan, kakoršni bi imeli vsi biti.) „Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal“ — imamo lep in resničen prigovor za medle ljudi, ki roke križem držijo in se le na Boga zanašajo. V narodnih in političnih rečeh bi pa rekli: „Pomagaj si sam in oblastnije se ti ne bodo ustavljale, ker ne smejo.“ — Tega se drži vrli župan, oče Jurše iz sv. Jerneja pri Konjicah, ko dopisuje vsem oblastnijam v slovenskem jeziku, in dobiva tudi večjidel od njih slovenskih odgovorov, raspisov in dopisov in drugih reči. To tirja pravica, po postavi nam zagotovljena, tirja pa tudi spodobnost, kajti le sam sebe zaničuje, kdor se v tujem jeziku oblastnijam

nasproti pači, ali pa trpi kot božji volek, da se mu v nerazumljivi nemščini odgovarja ali dopisuje. Ko je pisec teh vrstic pred nekaj leti v Gradcu s pokojnim svetovalcem dež. glavarstva, g. Vratičem govoril, mu je ta dejal, da se le čudi, zakaj da iz spodnjega Štajarskega več slov. dopisov in vlog do dež. glavarstva ne dohaja, ko je vendar on, Vratič, najbolj zato v Gradec za svetovalca poklican bil, da imajo pri deželni vladi slovenskega jezika zmožnega poročevalca. — V novejšem času je minister notranjih zadev, grof Taffe, v drž. zboru na pritožbe zaradi narodnostnih krivic na Moravskem in Slovenskem odgovoril, da ne bo tega trpel, da bi c. k. uradnije narodne pravice krčile, postavi enakopravnosti v obraz bile. Če se torej z nami dela, kakor da smo po čudežnem pretvoru naenkrat v nemško kožo zlezli, smo si tega le sami krivi, ker pomagamo oblastnijam nemškutariti. Bodi očetom županom vrli šentjernejski župan Jurše v zgled, da pustijo abotno nemškutarenje ter svojim pisčem slovenščino rabiti naročijo, če je pa niso zmožni, jih odpravijo. Ne bojte se zamere! Oče Jurše je naroden župan, pa ga vendar oblastnije, kakor tudi srenjčani, spoštujejo in radi imajo, ker je pošten, značajan in odkritosrčen mož.

Iz Lembaha nad Mariborom. (Bergenthalski predstojnik) je rodom Slovenec, po imenu pošten stari Lešnik. Ali ta Lešnik ne mara za svojo slovensko mater. Po sili hoče biti nemški Löschnigggggg. Srce mu kar gori in plamti za nemštvo. Pri volitvah si vselej za nemčurske kandidate par črevljev raztrga. Ali vse zapstoj. Pravi Nemec vendar več biti ne more, ker ga je Bog kot Slovenca na svet roditi dal. Ker tedaj Nemec postati ne more, Slovenec pa biti neče, zato je nemškutar ali nemčur. Med Nemce se štuli ali ti ga nečejo. Ravno pretečeni petek je nemška „Marburger-Zeitung“ prav nemilo po tem po sili Nemcu kresnola in brsnola. V nekem „poslanem“ ga opisuje nekdo kot moža, pred čegar besnostjo človek še na stezi varen ni. V dokaz navaja: „7. aprila zvečer stali so 3 možje v dvoru g. R. . . . Naenkrat priškrliplje vozič s 3 osebami. Med temi je tudi G. L. vulgo Sch. (Gotovo Löschnigg vulgo Schweinzer, ker le ta je „Gemeindevorsteher in Bergenthal“; ljudje mu pravijo tudi: Bergenthalski grof). Kakor da bi bil pijan zaleti se ta „Gemeindevorsteher“ v enega izmed ondi stoječih mož in ga sune v bližnje drevo. Potem pa začne razsajavec grozno upijati in grdo psovati na domače duhovnike in učitelje. Drl se je, kakor da bi bil znorel. Ljudje so iz postelj vstajali in hiteli gledat, kdo neki pozno v noč tako kriči, kakor da bi ga na meh odirali. Sicer pa je to pri tem človeku kaj navadnega. Uže mnogokrat je celó nedolžne ljudi na stezi napal in najgrše opsoval. Treba bo misliti na sredstva, s katerimi se bodo ljudje zasmogli ubraniti besnim napadom tega ljubeznjivega predstojnika“. Tako je nemška „Marburger-Zei-

tung“ nemškutarskega ravsarja počesala! Ali se njej bo kaj zahvalil, ali ne?!

Iz Celja (Katoliško podporno društvo.) Vsled odloka vis. c. kr. namestnije v Gradcu dne 8. aprila t. l. se je dovolilo ustanovljenje „katol. podp. društva“ v pomoč učiteljicam, sedaj šolskim sestram, in učenkam na privatnej šoli za celjsko okolico. Namen tega društva je: podpirati krščanske učiteljice pa tudi uboge učenke, ktere obiskujejo to šolo. O tej šoli je bilo v „Slov. Gosp.“ uže večkrat govorjenje. Več let je trpelo, predno se je dobilo dovoljenje, da se je smela ta šola začeti. Nabralo se je nekaj denarja; toda nabrani denar se je kmalo potrošil. Pred nekterimi leti se je uže ustanovil odbor, ki je obljubil, skrbeti za vsakoletne stroške v tej šoli; pa nekteri odborniki (gg. Gorišek in Fr. Krušič) so odmrli, drugi se iz Celja preselili ali iz odbora stopili in uže smo se bali, da bo morala dekliška šola prenehati. Tu nam pride na misel: ustanoviti posebno podporno društvo, kteremu bo izročena skrb za to privatno šolo. Pravila so se 13. marca t. l. c. kr. namestnji predložila; toda zaradi neke pomanjkljivosti niso dobila potrjenja; c. kr. vlada je društvo zabranila. Pravila smo popravili, in 8. aprila t. l. je visoka c. kr. namestnija dovolila, da se sme društvo ustanoviti. Društveniki so dvojne vrste: a) ustanovniki plačajo enkrat za vselej narmanj 40 fl. b) redni letni udje pa vsaj po 2 fl. na leto. Prihodnjo nedeljo 27. apr. obhaja društvo svoj prvi občni zbor v g. Valentovej hiši (za kosarno) popoldne po božjej službi. Vse naše prijatelje, kterim je mar za krščansko izrejo ženske mladine, uljudno vabimo, da v to katoliško društvo pristopijo ter se prihodnjega občnega zbora udeležijo, kteri ima posebno to imenitno nalogo, da izvoli pet udov v društveni odbor. — Slavno uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ pa prosimo, da nam v prihodnjem listu razglasi glavne točke naših društvenih pravil. (Le določite pravila! Ured.) Že zdaj, predno se je to društvo pravilno ustanovilo, imamo enega ude s 200 fl., enega s 50 fl., enega s 40 fl. itd. ter upamo, da bodo blagi dobrotniki to skoz in skoz krščansko in slovensko šolo velikodušno s tem podpirali, da pristopijo, kakor udje v naše „katoliško podporno društvo!“

Politični ogled.

Astrijske dežele. Dnes obhajata svitli cesar in cesarica 25letnico svoje poroke. Čestitali so jima v lastnoročnem pismu sv. oče Leon XIII., potem osebno vsi ministri, zastopniki dežel, večjih mest, katoliški in pravoslavni škofje itd. Cesar so prijazno vse sprejemali in vsakega počestili s primernim nagovorom. Preč. škofom so djali: „voščila Vaša so mi iz zvestih src izhajajoče molitve, koje naj Bog usliši! Zahvaljujem se Vam za nepretrgano Vašo skrb v prosep veri, nravnostni, zvestobi

narodov do cesarja in države“. Zastopnikom dežele štajerske so rekli; „popolnem priznavam ljubezen in zvestobo, katero „lepa Vaša domovina“ hrani cesarskej mojej hiši v srečnih, pa tudi nesrečnih dnevih, čije dežele hrabri sinovi so svojo požrtvovalnost lani tako sijajno zopet pokazali. Sprejmite mojo cesarsko zahvalo in povejte svojim sodeželanom, da jim ostajamo naklonjeni z vednim blagovoljem“. Ob enem so kardinal nadškof dunajski posvetili novo prekrasno „votivno“ ali obljubno cerkev, ki se je začela staviti l. 1854. v hvaležni spomin, da je Bog cesarja smrti obvaroval, ko jih je magjarski nezadovoljnež v zatilnik z nožem ranil. Ob 11. uri se je ondi brala prva sv. meša, cesar in cesarica bila sta navzoča! Dunajčani pa so cesarju in cesarici postavili šotor pred cesarskim gradom, da bodeta od ondod gledala velikanski in sijajni obhod rokodelcev, obrtnikov, umetnikov itd. v bogatej starodavnej obleki pešice, jezdé ali na krasnih vozovih se peljaje prihajajočih! V državnem zboru so konservativni poslanci zopet tirjali verske šole, drugi so grajali, da se Slovanom v šolskih zadevah krivica godi, zopet drugi so povdarjali, da šolstvo tu pa tam preveč stane. Tako stane obrtnijska šola v Črnovicah 36.000 fl. in tedaj vsak učenec po 12.000 fl. ker so lani le 3 bili dobro izšolani! Poslanec Wurm je rekel, da na Moravskem šolski gospodje s robotimi „ponemčevalnimi črevlji“ slovanščino teptajo. Ova beseda je ustavoverce hudo razžalila. Celó liberalni poslanci pa so tožili, kako se loterijske nabiralnice množijo (600 več od leta 1870), kako umetno vino pravemu ceno preveč pači in kako je užitnina pri vinu prevelika (3 fl. 20 kr. pri vedru, t. j. 80% od vrednosti). Tožili so, a zdatnega sklenoli ničesar. V Trstu je veliko sirotišče. Rejenci so se pretečeni petek zvečer vzdignili zoper nadzorništvo in ravnatelja z noži zabodli. Na Ogerskem trpijo zopet zavolj povodnji. Reka Kôres se je razlila in veliko planjavo v morje spremenila, okoli 300 hiš se je podrla.

Nova Avstrija. Železnica od Broda je dodelana do Žepeč, v 4 tednih bo gotova do Zenice. Številjenje ljudstva in živine v Bosni in Hercegovine se bo pričelo 16. jun. Obedve deželi bodete sprejeti z Dalmacijo vred v colninsko zvezo cele Avstrije, da ne bo treba za domače blago colnine plačevati, med tem, ko se angleško brez colnine vvaža od morja pa tudi od Mitrovice. Vojvod Württemberg se je odpeljal na Dunaj. Brčas ga ne bo več nazaj! Uradovanje v turškem jeziku je prepovedano; zanjaprej je hrvaški zaukazano pisati, to pa z latinico namesto cirilice, ki je le izredno dovoljena!

Vnanje države. Pravijo, da je naš minister grof Andrassy pogodil se s turškim sultanom, kako in kedaj bo smela avstrijska vojska prodirati proti Novemupazarju. Tedaj utegne vendarle še do tega priti. Albauci se pa med tem kazejo čedalje bolj srditi. Grkom nečejo pustiti Epira, nam strežejo

zabraniti stezo v Novipazar, Srbom pa skušajo odvzeti kos lani priborjene zemlje. Kakih 1000 Albanov je torej 18. aprila vdrlo na Srbsko, grozno plenilo in požigalo ter vzelo mesto Kuršumlje. Toda brž prilomasti 5 bataljonov redne srske vojske s kanoni in iztira nesramne lupeže. Sultanu pa je knez Milan telegrafiral, da bo vojsko poslal celó v turško zemljo kaznovat Albancev, če ne bo on zamogel svojih divjakov krotiti. Bolgari so v v Plevni našli 24.000 pušek najboljšega angleškega dela, koje je ovo leto Osman-paša bil ondi skril. Napadnik na ruskega carja se imenuje Solovijev in je bil ud 12 zarotnikov, ki so se vsi zakleli carja ubiti. Katerega žreb zadene, ta mora sklenjeno storiti, če ne, ga vsak izmed ostalih 11sterih ima umoriti. V Moskvi je velika povodenj. Generali Todleben, Gurko in Melikov so dobili neomejeno pravico preganjati nihiliste in skrivne zarotnike. V hvalisanej Nemčiji še vedno preganjajo katoličane, skoro vsi škofijski sedeži in 1000 župnij je brez pastirjev. V Parizu obhajajo francoski katoličani sijajn shod, pri katerem so sklenoli trdno zagovarjati svobodo sv. Cerkve in krščanskih šol. Veliko hrupa dela to, da je mesto Bordeaux izvolilo glasovitega socialista Blanquija za poslanca. Blanqui je v ječi. Angleži se v Afganistanu uže dolgo nikamor ne ganejo. Tem hujše se borijo v Arfriki z Zulu-Kafri pa vidno nesrečno. Na 2 krajema bil je krvav boj. Oberst Wood se je 27. 29. in 30. marca klal s Bozuti in zgubil mnogo ljudi in živine. Prisiljen je pomikati se nazaj. General Chelmsfeld je pa iste dneve skušal v Ekowenu zaprtega obersta Pearsona oteti. Temu je 500 ljudi uže zbolelo, živeža je pomanjkavalo, v okolici pa je 30.000 divjakov nanj prežalo. Sila bila je skrajna. Sedaj udari Chelmsfeld nad sovražnika, prodré srečno do Ekowena in ga vzeme pod svojo obrambo. Toda v Ekowenu ostati ni kazalo. Preveč je vrelo sovražnika iz vseh strani. Na to sklenejo Angleži Ekowen razdreti, zapustiti in se pomikajo sedaj proti morju nazaj. Mnogo oficirjev in vojakov jim je palo!

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradca do Sarajeva.

(Dogočki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XVIII. Besedoval bi še bil rad dalje z vnetim turčinom, ko bi ne bil dotekel čas, v katerem je trebalo na odhod misliti. Prav za prav nas je pa od mize spravil neprijeten dogodek. Srebali smo ravno kavo, ko prisopiha hlapec v sobo in bri-pavo v pretrganih stavkih naznanja nesrečo: uh! uh! vranca remenje potrgala, uh! vrtno ograjo preskočila, uh! in jo v šumo pobliskala. Uh! beg! uh! Ubogega bega je ta glas tako preplašil, da je hotel koj skozi okno na vrt skočiti

in jo za vrancema naplesti; ali župnik ga je umiril češ, da konja nimata nikam pobegniti. Med tem, ko so drugi domači za konjema letali, ogledal sem si jaz majhno cerkvico. Ona je podolgovata in se v ničem ne loči od navadne hiše. Altar ima le eden in še ta je več ko priprost, reven in siromašen. Cerkva nima zvonika, ne zvona, ne orgelj, ne podob svetih, ne prižnice, niti lepih mešnih paramentov. Pri nas je najrevnejša kapelica lepša in bolje priskrbljena s potrebnimi rečmi, nego ta župna cerkva, posvečena Marijinemu vnebozetju. Postavljena je bila l. 1859. v slogu (?) vsakdanjih bosanskih koč, na samotnem kraju sredi goste šume, da besni turčini ne bi znali, kje da se opravlja sv. meša. Župljani, 2700 duš, so raztrošeni po 21 večjih in manjših krajih. Najdalji imajo 5 ur hoda do cerkve. Župnik č. o. Antonij Musić, sorodnik slavnoznanega župnika Musića, poveljnika hrabre hercegovačke krščanske čete, ki je mnogo pripomogla našej vojski k zmagi nad mohamedanskimi vstaši, župnik pravim, ljubi očetovski svoje ovčice in one ljubijo njega. Pa vsaj jim je tudi vse: učitelj, sodnik, svetovalec, tolalitelj, dobrotnik, prijatelj, zdravnik. Njegovo dobrotljivost sem tudi jaz obilo okusil. Pred odhodom mi je napolnil bisage (keše), ki so visele na vsakej strani sedla, s češpljami, belim kruhom, 2 flaškama ravno namolzenega mleka, suhim volovskim jezikom, reči ki se v tem času nijso dovolj drago dale poplačati. Oni jezik sem hranil na dno svoje mavhe kot „železno zalogo“ za najhujše sile. Kaka slast je bil košček tega jezička, ko po cele dni nij bilo dobiti poštenega grizljaja. Še le v Sarajevu mi je zadnji „falaček“ zamašil prazni želodec.

Ko smo se domov vračali, bil je beg ves spremenjen. Motovilil se je vedno okoli mene ter je še to in ono pozvedaval. Ko smo prijahali iz temne hoste na zeleno dolinico, jel je glasno popevati, da se je jek daleč na okrog razlegal. Svojega žrebca je dražil z obročnatim strmenom (babračlijo), da je v nebo skakal. Sedaj ga je pognal, da se je od zemlje kadilo in podkove po kamenju iskre kresale, sedaj je zopet na ednem mestu ž njim plesal, da se mu je menda po glavi vrtelo. Konjič je hudo rezgetal, take muhe in igrače je ž njim počenjal. Tega vranca menda misli narodni bosanski pesnik, ko poje: „U nos zviždje, u nebesa skače, — Izpod noguh živa vatra sieva, — A na usta mavi plamen fista, — Vas bielijem pienom zapienio.“

Ne vem, zakaj je bil beg popoldne tako vesel, prijazen, gostobeseden, ko še jutro na stavljena vprašanja nij hotel dostojno odgovarjati. Solnce je že zahajalo in Žepečke kože so metale dolge skrivnostne, rogljaste tenje, ko smo zjašili svoje konje pri očetu Štjepanu. Toplo sem se zahvalil dragemu bratu Mateju Baljić-u, ki mi je danes skazal toliko prijaznost, da me je spremljal gor in dol. Čitatelj! zapomni si to ime. Ž njim še bova marsikaj veselega doživela, če ne v Žep-

čah, pa v Sarajevu. Izleta na Osovo ne bom tako lahko zabil. Ž njim se mi je ponudila lepa prilžnost, opazovati bosanske običaje, šege in navade. Turčin se mi je pokazal od senčne in solnne strani. Zraven sem še danes prvokrat, odkar sem zapustil Brod, po človeški „maneri“ obedoval. Prišedši v tabor osrečil sem tudi tovarše s prinesenimi reči, da so župnikovo velikodušnost in gostoljubnost tje gor v svitle zvezde kovali in še nad nje povelicevali. A o suhem volovem jeziku sem molčal. (Dalje prih.)

Smešničar 17. Mlad in močen človek poprosi ob vročem poletnem dnevi nekega gospoda za „dar božji“. Gospod ga pokrega rekoč: tako mlad človek, pa berači. Delat pojdi! Berač mu odvrne: oh, gospod, v takem vročem vremenu ni nič z mojim rokodelstvom! Sedaj postane gospod radoveden in vpraša: „no, kakšno rokodelstvo znaš?“ „Sneg metati“, mu reče berač. J. Duh.

Razne stvari.

(Najprisrčnišo zahvalo) za velikodušno ustanovno 10.000 gld. deklinškej, pod vodstvom šolskih sester stoječej, šoli Celjske okolici darovano izrekajo milostljivemu knezu in škofu.

Celjski farani in šolske sestre.

(Prečastitemu g. dr. Matiju Robiču) častnemu kanoniku in doslužnemu vseučiliškemu profesorju v Gradcu je izrekel preč. kn. šk. konzistorij v posebnem listu v imenu cele Lavantinske škofije dolžno zahvalo za velikodušno podporo 1000 gold., za naše dijaško semenišče darovano.

(V spomin srebrnej poroki cesarjevej) je preč. g. dekan in kanonik Anton Žuža daroval 50 fl. dijaškemu semenišču.

(Konferenca sv. Vincencija) v Mariboru prosi milodarov, bodi denar, bodi hrana za uboge. Plačnik je Bog!

(Pomiloščen) od cesarja je J. Gselmann, morivec lastnega očeta v Radvanju blizu Maribora. Zaprt bo svoje žive dni.

(Egipčanska bolezen oces) prikazala se je pri nekeji rodbini v Slov. Gradcu.

(Porotniki) so v Celje pozvani na 19. maja. Med 36 je 14 Mariborčanov!

(Roparja in tolovaja) v Šmariji, Franca Jagodiča iz Zibike, so prejeli in v Celje odgnali.

(† Dva narodnjaka slovenska umrla) sta na Kranjskem, pisatelj č. g. Janez Parapat in g. P. Kozler v Ljubljani.

(Obsojeni) so Janez Majcen na 8 mesecev v težko ječo, Franc Kajnih 18 mesecev težke ječe, Jakob Slavič 1 mesec v ječo.

(Dijaško semenišče) obhaja spomin srebrne poroke Nju veličanstev dne 24. popoldne ob 5. po sledečem načrtu: 1. Slovesne litanije z blagoslovoma; pred drugim blagoslovom nagovor do gojencev in „Te Deum“. 2. V obednici: Prolog.

3. Hymna o srebrni poroki Nju veličanstev, samospjev s spremljanjem glasovira, od D. Fajgeljna. 4. Deklamacija: Rudolf von Habsburg. 5. J. Miklosich: Hoch Oesterreich, hoch! zbor. 6. Deklamacija: Pesem o zvonu. 7. Zvonikarjeva, zbor. 8. „Giroflé-Giroflá“, igra na glasovir. 9. Igra na flauto iz opere „Lucrezia Borgia“. 10. Volkshymne od Haydna.

(Spemembe v Lavantinski škofiji). Č. g. J. Zdravec je postal župnik pri sv. Ožvatu ob Dravi; č. g. Fr. Ozmec, župnik v Wurmbergu je hudo zbolel. Prestavljeni so č. gg. kaplani: J. Črnko k sv. Mariji v Wurbergu; — V. Kolar v Frajham; M. Šmid k Mariji Snežni na Velki. Kaplanija pri sv. Rupertu nad Laškim ostane začasno izpraznjena.

Listič opravištva G. Kupčič naročnino prejeli.

Loterijne številke:

V Trstu 19. aprila 1879: 13, 16, 15, 23, 66.
V Lincu „ „ 28, 33, 37, 67, 65.
Prihodnje srečkanje: 3. maja 1879.

Cerkvena dela.

Podpisani se priporočujem čestitim cerkvenim predstojništvom za vsakovrstno opravilo stavbarsko, podobarsko in pozlatarsko. Izdelujem dotične reči iz nova pa stare tudi popravljam po najnižjej ceno. Za izvrstno delo sem porok. Izdelujem tudi vsako mizarsko delo in priporočujem posebno cerkveni, mizarsko spravo v vsakem zahtevanem zlogu, potem ornamenta iz gipsa.

Janez Čuvan,

cerkveni mizar, podobar in pozlatar.
Urbanska ulica v Mariboru šte. 8.

3—3

Živinski sejmi

pri sv. Antonu v Sl. goricah
28. aprila, 22. junija in 13. septembra (sobota pred ruško nedeljo). Vabijo se kupci in prodajalci prav lepo. 4—4

Javna dražba

bo v Kamci pri Mariboru v torek 29. aprila ob 9. uri zjutraj, pri katerej se bo prodavala zapuščina rajnega č. g. župnika: pohištvo, obleka, žirina in vino raznih letin.

Sejem

živinski in kramarski v Veržaju na Murskem polji bo v torek 6. maja.

Oznanilo.

Občni zbor deležnikov

pri

„Vzajemnej Graškej zavarovalnici proti ognju“

bo 12. maja 1879. predpoldnem ob 10. uri v deželnej hiši v Gradcu.

Načrt.

- I. Računsko poročilo in račun od upravnega, leta 1878. in nasveti zastran porabe denarjev, ki se niso pri upravi porabili.
- II. Poročilo računskih pregledovalcev letnega računa za l. 1878.
- III. Proračun za upravno leto 1879.
- IV. Nasveti gledé proslavljanja 50letnega obstanka naše družbe, ali 50letnice „vzajemne Graške zavarovalnice proti ognju.“
- V. Poročilo upravnega svetovalstva vsled sklepa občnega zbora dne 6. maja 1878. zadevno
 - a) ali se ima zastopništvo družbe v Celovcu razpustiti, ali ono v Ljubljani.
 - b) zadevno ulaganja denarjev pri deželnih hranilnicah.
- VI. Poročilo odseka za preuredbo pravil.
- VII. Volitev računskih pregledovalcev.
- VIII. Poljubni nasveti.

K temu občnemu zboru uljudno povabljeni so p. n. gospodje družbeniki oni, ki imajo do tega pravico ali po § 93. pravil pri oddelku za zavarovanje poslopij, ali po § 12. pri oddelku za pregibne reči, ali po § 24. pri oddelku za zrcalne steklovine. § 93. se glasi: „pravico udeležiti se občnih zborov, posvetovanja in glasovanja gledé vseh razpravljajočih se predmetov, pa tudi pravico voliti ima zraven vsakokratnih udov upravnega sveta še vsak družbenik, ki je v dotičnem upravnem letu pri družbi zavaroval reči 6000 fl. vrednih ter vsled oglasitve pri ravnateljstvu prejel vstopnico k občnemu zboru“. § 12. veli „pravico udeležiti se občnega zbora „vzajemne zavarovalnice proti ognju za Štajersko, Koroško in Kranjsko“ pristaja zavarovancu pri oddelku za pregibne reči, če že itak kot zavarovanec pri oddelku za poslopja ovih pravic ne uživa, tedaj, ako je bil vsaj skoz eno leto zavarovan z vrednostjo 6000 fl.“ Naposled § 24. se glasi: občnega zbora udeležiti se zamorejo zavarovanci pri oddelku za zrcalske steklovine, če že ove pravice nimajo po navedenih § 93. in §. 12. tedaj, ako so najmanje eno leto pred občnim zborom pri tej družbi dali zrcalne steklovine zavarovati v vrednosti 1000 fl. Vendar jih pravica je omejena na posvetovanje in glasovanje o takih zadevah, ki spadajo poseb v oddelek za zavarovanje zrcalnih steklovin.

Vzajemna zavarovalnica proti ognju v Gradcu

dne 12. aprila 1879.

Franc grof Meran,

glavni ravnatelj.

Vino na prodaj.

Podpisani priporočuje svoja vina najizvrstniše sorte iz Gornje-Polskavskih gorice na podnožju Pohorja in iz slovityh Jeruzalemskih gorice, in sicer stara vina od l. 1868—1876. Cena je 14—22 fl. za vedro ali 29—41 fl. za hektoliter. Tudi odajem vino v steklenice pretočeno, po 50—60 kr. steklenico.

V Mariboru meseca marca 1879.

Dr. Dominkuš,

2—3

odvefuk in posestnik vinogradov.

Franc Jesenko, krojač v Mariboru,

zahvaljuje se vsem svojim dosedanjim p. n. naročnikom prav srčno za zaupanje, katero so mu z obilnimi naročili skazali, in se priporoča tudi za dalje, posebno za bližajoči poletni čas, z najnovejšim in trdnim blagom, ter zagotovi hitro in vestno postrežbo.

3—3

Železarija g. DANJELA RAKUŠA

v graškej ulici v Celju

priporoča svojo zalogo izvrstno sestavljenih plugov, po jako nizkej ceni, ima tudi vedno prav obilo železnega blaga kupcem na izbiro: železa ploščatega, okroglega in štirivogatega dleta, železnih obročev, plehovine železne, bakrene, medene, cinkove in pok-fanaste ter računa ove reči vse po izredno nizkej ceni. Dalje se dobijo ondi okovi za okna in dveri itd. Zaloga je tu jako bogata in mnogovrstne robe na izbiro, tudi se dopošiljajo proračuni za cele nove stavbe prav rado in brezplačno. Priporočuje se tudi bogata zaloga

kuhinjske sprave in orodja kakor tudi deli železnih ognjišč.

Ako kdo hoče kaj o navedenih rečeh poizvedeti, se mu točno daje odgovor brezplačno in franko. Naposled omenimo, da se nahaja ondi tudi zaloga

gospodarskih mašin fabrike: Clayton et Schuttletworth iz Beča in Linkolna.

8—12

Barve za oljnate firneže

jako fino zribane, oljnate firneže, laneno olje, trpentinovec, lake železne, kopalove, damarjeve; vsakovrstne suhe barve, bronzo, zlato v listkih, srebro, čopiče, sploh vse, kar potrebuje lakirar, malar hiš itd. Robo prodavam na veliko pa tudi na drobno po jako znižanej ceni.

H. BILLERBEK.

Štacuna in zaloga:

v Mariboru, v gosposkej ulici „pri psovi“.

Cenilnike dopošiljam franko in zapstoj, zunanja naročila izvršujem proti poštnemu povzetju vestno in točno.

1—6

LIVARNA,

Badgasse Nr. 9
blizo sl. cerkve.

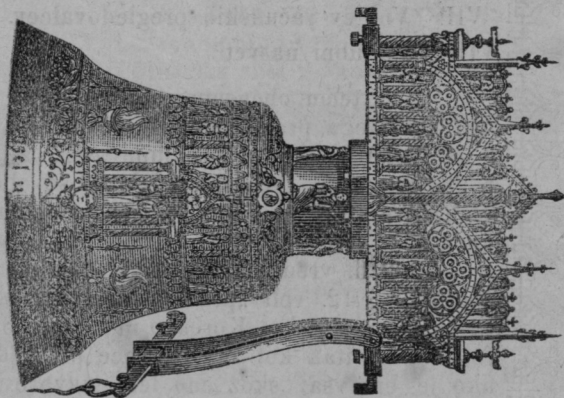
C. kr. izk. pr.

Številnih priznail
za zlite zvonove
je priredjenih za
ogled.

zvonarna in livarna

g. Janeza Dencel-na in sinov

v MARIBORU

zliča posebno izvrstne zvonove iz najcenejše zvono-vine v vsakej velikosti s iz nova izumljenimi pre-gibnimi kronami (ki se naj ne jemljejo za navadne debele, lite tečaje) na vsakojaki glas, katerega koli kdo želi, bodi v popolnih, vbranih akordih ali kot spolnilo že obstoječih starih zvonil z jasnim in čistim glasom pod poroštvom; zvonove, ki se s starim nebi vjemali, vžememo zopet nazaj. Zvonilno spravo priskrbimo iz razne robe, kakoršno pač kdo želi: iz kovanega, iz litega železa ali iz besemerskega jekla in iz hrastovega lesa in sicer po novem načinu z blazinicami na perotih takó, da se zelo lahko zvoni in v zvoniku nič ne trese.

Ilustrirane obzreje dopošljemo, kdor jih želi, brezplačno po pošti!

4—12